

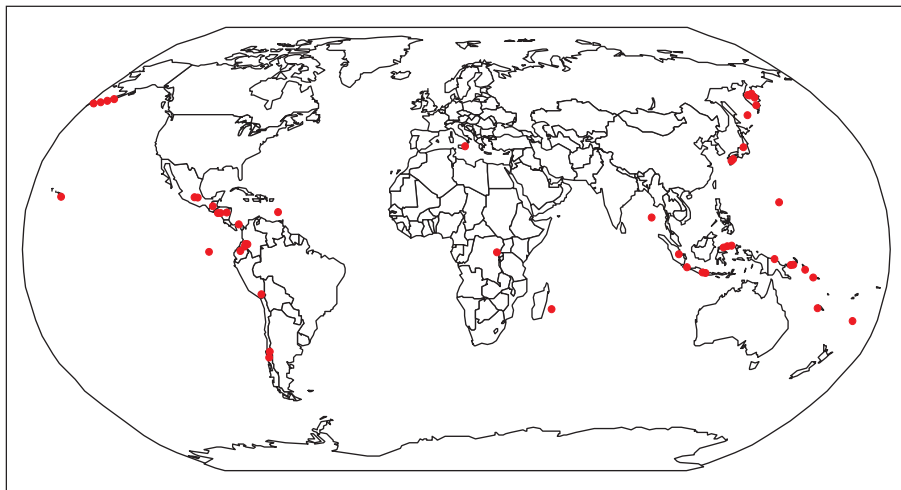
Vulkansk aktivitet - første halvdel af 2009

Af geolog Susanne Plesner, *GeologiskNyt*

I det forgange halvår kan vi konstatere de største forskelle fra sidste halvår af 2008 i Stillehavsregionen. Filippinerne var godt repræsenteret sidste gang, men der har ikke været noget bemærkelsesværdigt fra dem de seneste seks måneder.

Derimod er Vanuatu, Tonga og Marianer Øerne kommet godt med, herunder en undersøisk vulkan ved sidstnævnte. Se senere.

Kun en enkelt vulkan i Afrika synes at holde sig i gang, og der synes også at være faldet ro på Mt. St. Helens i staten Washington, USA, for en stund. Kilauea på Hawaii og Etna på Sicilien er mere eller mindre i gang hele tiden, som vi har set det gennem de sidste mange år.

Verdenskort, den med røde fyldte cirkler viser fordelingen af den vulkanske aktivitet de seneste seks måneder. (Grafik: Forfatteren)

NW Rota-1

Den submarine vulkan NW Rota-1 ud for

Marianer Øerne blev opdaget første gang i 2003. Der har for nylig været endnu en

Vulkansk aktivitet de sidste 6 måneder

Nordlige Stillehavsregion

Kilauea, Hawaii, USA
Redoubt, Alaska USA
Shishaldin, Aleuterne, USA
Okmok, Aleuterne, USA
Veniaminof, Alaska, USA
NW Rota-1, Mariana Islands
Pagan, Mariana Island
Suwanose-Jima, Ryukyu Øerne, Japan
Sakura-Jima, Kyushu, Japan
Mijake-Jima, Japan,
Asama, Japan
Kushinoerabu-Jima, Japan
Ebeko, Paramushir Island
Karanteng, Indonesien
Gamkonora, Indonesien
Dukono, Indonesien

Sydlig Stillehavsregion

Semeru, Java, Indonesien
Batu Tara, Indonesien
Krakatau, Indonesien
Lewotobi, Indonesien
Dieng volcanic complex, Java, Indonesien
Dempo, Sumatra, Indonesien
Rinjani, Indonesien

Ambrym, Vanuatu
Yasur, Vanuatu
Bagana, Papua Ny Guinea
Rabaul, Papua Ny Guinea
Manam, Papua Ny Guinea
Ulawun, New Britain
Hunga Tonga-Hunga Ha'apai, Tonga
West Mata, Tonga

Mellemamerika, Mexico og Vestindien

Masaya, Nicaragua
Arenal, Costa Rica
Poas, Costa Rica
Colima, Mexico
Popocatepetl, Mexico
Fuego, Guatemala
Santa Maria, Guatemala
Pacaya, Guatemala 14,38N 90,60W
Soufriere Hills, Montserrat
San Cristobal, Nicaragua

Sydamerika

Tungurahua, Ecuador
Reventador, Ecuador
Sangay, Ecuador
Guagua Pichincha, Ecuador

Fernandina, Galapagos
Galeras, Colombia
Nevado del Huila, Colombia
Llaima, Chile
Chaiten, Chile
Ubinas, Peru
Callaqui, Chile

Rusland

Karymsky, Kamchatka
Shiveluch, Kamchatka
Benzymianny, Kamchatka
Kliuchevskoi, Kamchatka
Koryaksky, Kamchatka
Gorely, Kamchatka
Sarychev Peak, Matua Island

Afrika & Mellemøsten

Nyiragongo, Demokratiske Republik Congo

Indiske ocean

Piton de la Fournaise 21S, 55E
Barran Island, Indien

Europa

Etna, Italien

Vulkanen Nyiragongo beliggende i Demokratiske Republik Congo i udbrud. Billedet stammer fra et udbrud i juli 2006. (Foto: Tom Pfeiffer)

ekspedition til vulkanen, hvor forskerne kan konstatere, at den kontinuerligt er i udbrud, hvilket ikke engang er særligt almindeligt for vulkaner på land.

Den er desuden unik, fordi man her, som det eneste sted på Jorden, har været i stand til at observere aktiv dybhavsvulkanisme direkte. Man har derfor her et fantastisk undersøisk laboratorium, hvor man kan lære direkte om, hvordan undersøiske udbrud foregår, hvordan vulkanerne vokser, og ikke mindst hvordan den vulkanske aktivitet påvirker havmiljøet både i umiddelbar nærhed

og lidt længere væk fra udbrudsstedet.

Det er muligt for forskerne at komme helt tæt på udbrudsområdet og observere, hvad der sker her. Dette er muligt på grund af trykket fra de overliggende vandmasser, der undertrykker de ellers så voldsomme kræfter, der normalt er forbundet med vulkanudbrud på land.

Siden det sidste besøg i 2006 er vulkanen vokset betragteligt med en vulkankegle, som, bathymetriske målinger viser, er så høj som en 10 etagers bygning. Udbrudsområdet befinder sig nu i toppen af denne. Siden

2006 har et nyt økosystem også udviklet sig i området, som ser ud til at trives godt.

For yderligere information kan jeg anbefale linket nedenfor. Her findes billeder og videoklip fra ekspeditionerne.

Relevante links:

<http://www.volcano.si.edu/reports/usgs/index.cfm?content=archive>

<http://volcano.und.nodak.edu/>

<http://nwrota2009.blogspot.com/>

Kort nyt

Russisk dominans på energiområdet

Den arktiske undergrund rummer ifølge U.S. Geological Survey op mod 30 % af Verdens uudnyttede naturgasreserver og hen ved 13 % af de uudnyttede olieforekomster. U.S. Geological Survey har undersøgt forholdene indgående, og resultaterne er netop blevet offentliggjort i det amerikanske videnskabelige tidsskrift *Science Magazine*.

Den russiske interesse for at få kontrol over det meste af det arktiske område skal ses i det lys. Efter de seneste års afsmeltning af Nordpolens ismasser om sommeren er regionens attraktivitet for de energiproducerende lande øget. Ydermere ligger energireserverne på mindre end 500 meters

vanddybde, hvilket gør efterforskning og boring relativt let.

Der er dog en FN-konvention, der foreskriver, at de enkelte lande kun har krav på havbundens ressourcer i en udstrækning på 200 miles (ca. 330 km) fra de respektive landes kystlinjer.

JP/SLJ

Isfjeld river sig løs

Et isfjeld på 160 km² er ved at rive sig løs fra indlandsisen i Nordgrønland. Isfjeldet stammer fra Petermann Gletscheren, der ligger over for den canadiske ø Ellesmere Island. Canadas tjeneste for isovervågning, Canadian Ice Service, har meddelt, at der

er opstået en sprække i gletsjeren på 1 km i bredden og 12 km i længden. Ifølge canadiske glaciologer vil isbjerget formodentlig rive sig løs, næste gang isen rykker sig.

Ritzau/SLJ

Jordskælv ud for Mindanao

Et jordskælv med en styrke på 6,3 på richterskalaen blev d. 14. juni registreret i havet ud for den filippinske ø Mindanao, rapporterede USA's Geologiske Undersøgelser. Skælvets epicenter lå 159 km østsydøst for byen General Santos. De filippinske myndigheder har ikke meldt om tilskadekomne eller materielle skader.

Reuters/SLJ